

سازمان بنادر و کشتیرانی

آئین نامه معاملات

«آیین نامه معاملات سازمان بنادر و کشتیرانی»

فصل اول - کلیات

ماده ۱- سازمان بنادر و کشتیرانی که در این آیین نامه به اختصار «سازمان» نامیده می شود موظف است کلیه معاملات خود را اعم از خرید، فروش، اجاره، استیجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره (به استثنای مواردی که مشمول مقررات استخدامی است) بر اساس مقررات این آیین نامه حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام دهد مگر در موارد زیر:

- ۱- معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه یا موسسه دولتی یا شرکت دولتی یا شهرداریها باشد.
- ۲- معاملاتی که انجام آنها به تشخیص و مسئولیت مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان با نهادها و موسسات و شرکتهای مشروحه زیر بصرفه و صلاح سازمان باشد.

الف: موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و موسسات تابعه که بیش از ۵۰٪ سهام یا مالکیت آنها متعلق به موسسات و نهادهای مذکور باشد.

ب: شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانه ها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی که بر اساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره می گردد.

ج: شرکتهای و موسسات تعاونی تولید و توزیع که تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره میگردد.

۳- خرید و اجاره و استیجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسئولیت مدیر عامل و یا مقامات مجاز از طرف ایشان بر اساس نظر کارشناس خبره و یا کارشناس رسمی دادگستری انجام خواهد شد.

۴- خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه و خدمات کارشناسی که پس از گزارش واحد تقاضا کننده با تأیید مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان انجام خواهد شد.

۵- خرید کالا و خدمات انحصاری دولتی و کالا و خدماتی که دارای فروشنده انحصاری میباشد و همچنین کالا و خدماتی که برای آنها از طرف دستگاههای ذیربط نرخهای معین تعیین شده است.

۶- کرایه حمل و نقل زمینی، هوایی، دریایی و نظایر آن در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع.

۷- خرید قطعات یدکی مورد نیاز برای تعویض و یا تکمیل لوازم و تجهیزات و ماشین آلات موجود و همچنین ابزار و ادوات و وسایل اندازه گیری دقیق و لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و حق اختراع نظایر آن با تأیید بهای مورد معامله حداقل بوسیله یک نفر کارشناس خبره در رشته مربوطه که حسب مورد پس از تأیید مدیر عامل یا مقام مجاز از طرف ایشان انتخاب می شود.

۸- مخارج مربوط به حوادث مهم و ناگهانی مربوط به وظایف سازمان از قبیل آتش سوزی، زلزله، سیل، بیماری های همه گیر و دیگر موارد مشابه بر اساس آئیننامه مصوب شورایعالی.

۹- تعمیر ماشین آلات ثابت و متحرک به تشخیص و مسئولیت مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان.

ماده ۲- مقامات مجاز افرادی هستند که در اجرای بند ۸ ماده دوازدهم آیین نامه سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب ۱۳۴۸ و وظایف و اختیارات مدیر عامل سازمان از طرف ایشان به آنان تفویض می گردد.

ماده ۳- کالا و خدماتی که از منابع و کارخانجات داخلی قابل تهیه نبوده یا تهیه آن در داخل به صرفه و صلاح سازمان نباشد به سازندگان یا فروشندگان اصلی در خارج و یا نمایندگان مجاز آنها در داخل سفارش داده می شود.

فصل دوم - حدود معاملات

ماده ۴- معاملات سازمان از نظر مبلغ به سه دسته زیر تقسیم می شود:

۱- معاملات جزئی، معاملاتی است که مبلغ آن از ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال تجاوز نکند.

۲- معاملات متوسط، معاملاتی است که مبلغ آن از ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال بیشتر و از ۵۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال تجاوز ننماید.

۳- معاملات عمده، معاملاتی است که مبلغ آن از ۵۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال بیشتر باشد.

تبصره ۱- مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد و در صورت استفاده از شبکه های کامپیوتری اطلاعات در داخل و خارج، مبالغ اعلامی از طرف شبکه های مذکور ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- مبنای نصاب در فروش، مبلغ ارزیابی کارشناس خبره منتخب مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان خواهد بود.

فصل سوم - مناقصه

بخش یکم - روش انجام معاملات (خرید)

ماده ۵- در مورد معاملات جزئی، مأمور خرید باید با فروشندگان کالا یا عرضه کنندگان خدمات مراجعه و پس از تحقیق کامل از بهای کالا یا خدمات، معامله را انجام دهد و ذیل فاکتور یا صورتحساب مربوطه را با قید

نام و نام خانوادگی و سمت و تاریخ و ذکر اینکه معامله با رعایت صرفه و صلاح سازمان و به کمترین بهای ممکن انجام شده است، امضاء نماید:

ماده ۶- معاملات متوسط می باید به کمترین بهای ممکن، به تشخیص و مسئولیت کارپرداز و رئیس اداره تدارکات و تائید مدیر عامل و یا مقامات مجاز از طرف ایشان انجام گردد.

ماده ۷- معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه (مناقصه عمومی) و در صورت اقتضا به تشخیص مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان از طریق ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) انجام می شود.

بخش دوم - چگونگی انتشار آگهی مناقصه

ماده ۸- آگهی مناقصه عمومی به اقتضای اهمیت از یک تا سه نوبت توأم حداقل در یکی از جراید کثیرالانتشار کشور و محلی (استان) منتشر خواهد شد که داوطلبان در مهلت مقرر در آگهی اطلاعات و مدارک لازم را ارسال دارند.

تبصره ۱- اگر به تشخیص سازمان موضوع معامله ایجاب کند که علاوه بر انتشار آگهی در داخل کشور مراتب از طریق جراید منتشره در خارج از کشور نیز با اطلاع فروشندگان کالا یا عرضه کنندگان خدمات در خارج از کشور هم برسد یک نسخه از آگهی از طریق وزارت امور خارجه به هر یک از سفارتخانه های ممالک مربوط در تهران و سفارتخانه های جمهوری اسلامی ایران در ممالک مربوط ارسال می گردد.

تبصره ۲- سازمان میتواند جهت اعلام برگزاری معاملات عمده از سایر وسایل اطلاع رسانی از قبیل پخش آگهی در رادیو و تلویزیون یا ارسال آگهی برای اشخاص مربوط یا الصاق آگهی در معابر عمومی استفاده نماید.

ماده ۹- در آگهی مناقصه عمومی یا دعوتنامه مناقصه محدود و یا اسناد مناقصه شرایط و نکات زیر باید بطور وضوح قید گردد:

۱- نوع و مقدار کالا یا خدمات با ذکر مشخصات عمومی.

۲- محل تحویل کالا یا عرضه خدمات.

۳- محل اخذ اسناد مناقصه و تسلیم پیشنهادها.

۴- مبلغ فروش اسناد مناقصه.

۵- مبلغ سپرده شرکت در مناقصه.

۶- محل و تاریخ تشکیل کمیسیون مناقصه.

- ۷- مدت قبول پیشنهادهای از تاریخ انتشار آگهی یا صدور دعوتنامه مناقصه که از ده روز نباید کمتر باشد.
- ۸- ذکر اینکه سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.
- ۹- ذکر اینکه سازمان در رد کلیه یا قبول هر یک از پیشنهادهای مختار است.
- ۱۰- ذکر اینکه به پیشنهادهای فاقد امضاء، مبهم، مشروط، بدون سپرده و نیز پیشنهادهایی که بعد از انقضای مدت مقرر در آگهی یا دعوتنامه مناقصه واصل نشود ترتیب اثر داده نخواهد شد. ملاک پذیرش اسناد مناقصه (پیشنهادهای) ثبت در دبیرخانه واحد برگزار کننده مناقصه است.
- ۱۱- ذکر اینکه قیمت پیشنهادی باید بمبلغ مشخص با عدد و حروف تعیین و یا بر اساس درصد کسر و یا اضافه نسبت به بهای واحد اعلام شده قید گردیده و در پاکت دربسته ممهور و تسلیم گردد.
- ۱۲- میزان سپرده حسن انجام کار و ترتیب دریافت و استرداد آن (در صورتیکه موضوع معامله کالا باشد ممکن است بمیزان تضمین حسن انجام کار از کالای مورد معامله دریافت شود که در اینصورت موضوع می باید در آگهی یا دعوتنامه قید گردد).
- ۱۳- تصریح باینکه شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد بمنزله قبول اختیارات و تکالیف سازمان بشرح مذکور در ماده ۱۳ این آیین نامه می باشد.
- ماده ۱۰-** مدارک تشکیل دهنده اسناد مناقصه و چگونگی فروش آن و همچنین افتتاح و بررسی پیشنهادهای واصله بر اساس ضوابطی خواهد بود که از طرف هیئت عامل سازمان تعیین می گردد.
- ماده ۱۱-** در صورتیکه ذکر شرایط خاصی علاوه بر آنچه در ماده «۹» ذکر شده است لازم تشخیص داده شود مشروط بر اینکه با قوانین و مفاد این آیین نامه مغایر نباشد سازمان میتواند آنها را در متن آگهی یا در نقشه و یا مدارک مربوط به شرایط و مشخصات مناقصه درج نماید بطوریکه عموم داوطلبان قبل از تسلیم پیشنهادهای از مفاد آن اطلاع حاصل نمایند ولی منظور داشتن امتیازات جدید برای برنده مناقصه هنگام انعقاد قرارداد تا اجرای کامل قرارداد تحت هر عنوان ممنوع می باشد.
- ماده ۱۲-** در صورتیکه شرایط مناقصه که بر اساس ماده «۹» می باید در آگهی ذکر گردد مفصل بوده و درج آن در روزنامه مستلزم هزینه زیاد باشد. نوع و مقدار کالا یا خدمات مورد معامله و مدت و محل تحویل و مبلغ فروش اسناد و محل قبول پیشنهادهای در آگهی درج شده و تصریح می گردد که نقشه ها و برگ شرایط و مشخصات معامله در محل معین موجود بوده و پیشنهاد دهندگان می باید نسخه ای از آن را دریافت و با قید قبولی امضاء نموده و به پیشنهاد خود ضمیمه و تسلیم نمایند.

ماده ۱۳ - سازمان در خصوص اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاد یا پیشنهادهای واسله و انعقاد قرارداد دارای تکالیف و اختیارات زیر می باشد:

۱- سازمان مکلف است سپرده برنده مناقصه را در صورتیکه حاضر به انجام معامله نشود و نیز سپرده نفر دوم را چنانچه برای انجام معامله به او رجوع شود و از انجام معامله امتناع نماید ضبط کند مگر در شرایط اضطرار که تشخیص آن بعهده هیئت عامل سازمان می باشد.

۲- سازمان اختیار دارد مقدار کالا یا خدمات مورد معامله را تا ۲۵٪ افزایش یا کاهش دهد مشروط بر اینکه کلیه محاسبات فنی را نسبت به این افزایش یا کاهش بطور متناسب رعایت و تطبیق نماید.

۳- تعیین میزان پیش پرداخت در صورتیکه به تشخیص سازمان پرداخت آن به برنده مناقصه لازم باشد و ترتیب پرداخت آن که نباید از ۲۵٪ مبلغ معامله تجاوز نماید و در قبال اخذ ضمانتنامه بانکی پرداخت می گردد. میزان پیش پرداخت و نوع تضمین در مواقع ضروری با تصویب و مسئولیت هیئت عامل قابل تغییر است.

۴- تعیین آن میزان از قرارداد که حسب تصویب هیئت عامل سازمان مستقیماً از طرف سازمان بحساب فروشندگان اقلام مورد نیاز جهت اجرای موضوع قرارداد که طرف معامله پیمانکار می باشند واریز شده و پس از درج در صورت وضعیتهای مورد ارائه از سوی پیمانکار و یا صورتجلسه تحویل موقت از پرداختهای پیمانکار کسر خواهد شد.

۵- سازمان مجاز نیست به پیشنهادهای مبهم، مشروط، بدون سپرده و پیشنهادهایی که بعد از انقضای مدت مقرر در آگهی برسد ترتیب اثر دهد.

۶- سازمان مکلف است کلیه کسور قانونی از قبیل مالیات، بیمه و عوارضی که بابت معامله بطرف قرارداد تعلق می گیرد را با رعایت مقررات مربوط از بهای کالای تحویلی یا خدمات به هنگام پرداخت مطالبات او کسر نماید.

۷- در صورتیکه به تشخیص سازمان نوع معامله ایجاب نماید که نقشه، برگ شرایط، مشخصات، نمونه ضمانتنامه، قرارداد و مدارک دیگری ارائه گردد قبل از نشر آگهی باید آنها را تهیه کند.

۸- حداقل میزان تضمین انجام قرارداد که باید قبل از انعقاد قرارداد اخذ شود ۵٪ مبلغ معامله بوده که می باید بصورت نقد یا ضمانتنامه بانکی یا تضمین معتبر مورد تایید هیئت عامل سازمان بحساب سپرده سازمان واریز یا تسلیم گردد و در مواردیکه حسب نوع معامله کسر سپرده حسن انجام کار ضروری باشد علاوه بر ۵٪ مذکور سازمان از هر پرداخت معادل پنج تا ده درصد بابت سپرده تضمین

حسن انجام کار کسر نموده و در حساب سپرده نگهداری می نماید. صد در صد تضمین انجام قرارداد پس از تحویل موقت آزاد و مسترد خواهد شد. در معاملات مربوط به احداث ابنیه و تأسیسات پنجاه درصد سپرده تضمین حسن انجام کار پس از تأیید صورت وضعیت قطعی و تصویب صورتمجلس تحویل موقت و پنجاه درصد دیگر پس از تصویب صورتمجلس تحویل قطعی از طرف سازمان آزاد و مسترد خواهد شد.

ماده ۱۴ - سپرده شرکت در مناقصه بر اساس برآورد میزان معامله از طرف سازمان بشرح زیر تعیین شده و می باید معادل آن ضمانتنامه بانکی مورد قبول به سازمان تحویل و یا وجه نقد بحساب سپرده سازمان یا بنادر تابعه واریز گردد.

الف) برای معاملات تا یکصد میلیون ریال حداقل ۵٪ مبلغ برآورد.

ب) برای معاملات تا پانصد میلیون ریال نسبت به مازاد یکصد میلیون ریال حداقل ۳٪ مبلغ برآورد.

ج) برای معاملات از پانصد میلیون ریال به بالا نسبت به مازاد پانصد میلیون ریال حداقل ۲٪ مبلغ برآورد.

تبصره: در موارد خاص و استثنایی، میزان سپرده با پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیئت عامل قابل تغییر است لکن در اینصورت میزان آن نباید از بیست میلیون ریال کمتر باشد.

بخش سوم - نحوه تنظیم و ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود)

ماده ۱۵ - دعوتنامه شرکت در مناقصه محدود برای اشخاصی (حقیقی و یا حقوقی) ارسال میشود که صلاحیت آنها در مورد معامله مورد نظر برای سازمان قبلاً تشخیص داده شده یا نام آنها در فهرست واجدین صلاحیت درج شده باشد.

ماده ۱۶ - تشخیص صلاحیت بر اساس میزان سرمایه، ماشین آلات و لوازم کار، کادر فنی، تخصص، سابقه عمل و سایر شرایطی بعمل خواهد آمد که به اقتضای نوع معامله از طرف سازمان تعیین و بطرق مقتضی از جمله درج آگهی در روزنامه های کثیرالانتشار به اطلاع داوطلبان خواهد رسید تا مدارک و مستندات خود را به سازمان ارسال نمایند. تشخیص صلاحیت بعهده کمیسیون مناقصه می باشد، کمیسیون مذکور پس از رسیدگی، داوطلبان واجد صلاحیت را برای هر رشته از معاملات انتخاب و عنداللزوم آنها را درجه بندی و اسامی آنها را در فهرست واجدین صلاحیت درج خواهد نمود.

تبصره ۱ - سازمان می تواند با تصویب کمیسیون مناقصه نام اشخاصی را در فهرست واجدین صلاحیت اضافه و یا از آن حذف نماید.

تبصره ۲ - سازمان می تواند فهرست واجدین صلاحیت یک وزارتخانه، موسسه و یا شرکت دولتی دیگر را مورد عمل قرار دهد.

بخش چهارم - کمیسیون مناقصه و مزایده

ماده ۱۷ - کمیسیون مناقصه و یا مزایده از سه نفر بشرح زیر تشکیل میشود:

الف) مدیرعامل سازمان یا نماینده ایشان در مرکز و مدیر یا رئیس بندر در استانها.

ب) مدیر کل امور مالی سازمان یا نماینده ایشان در مرکز و مسئول مالی بندر در استانها.

ج) مسئول واحد تقاضا کننده در مرکز و یا بندر.

تبصره: در مواردیکه مورد معامله دارای ویژگی خاص و تخصصی باشد حضور یک نفر کارشناس فنی به انتخاب سازمان (بدون حق رأی) جهت شرکت در کمیسیون ضروری می باشد.

ماده ۱۸ - تصمیم کمیسیون با اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد و در صورتیکه در معاملات فنی تصمیم کمیسیون با نظر واحد مربوط منطبق نباشد، موضوع جهت اخذ تصمیم در مرکز به هیئت عامل و در بنادر به شورای بندر احاله خواهد شد.

تبصره: ترکیب شورای بندر در این ماده و سایر مواد این آیین نامه عبارتست از مدیر کل یا رئیس بندر باتفاق کلیه معاونین و رئیس مرکز طرح و برنامه در هر بندر.

ماده ۱۹ - کمیسیون مناقصه باید در مهلت مقرر که در دعوتنامه مناقصه محدود و یا آگهی مناقصه عمومی قید شده است تشکیل جلسه داده و پیشنهاد یا پیشنهادهای رسیده را بر اساس و ضوابطی که به تصویب هیئت عامل خواهد رسید مورد رسیدگی و اتخاذ تصمیم قرار دهد.

ماده ۲۰ - در صورتیکه در مدت مقرر پیشنهادی رسیده باشد کمیسیون تشکیل شده و پیشنهادهای رسیده را اعم از اینکه یک یا بیشتر باشد مفتوح و رسیدگی و بشرح زیر اتخاذ تصمیم خواهد نمود: در صورتیکه به نظر کمیسیون کمترین مبالغ پیشنهاد شده (یا مبلغ پیشنهاد شده در مواردیکه فقط یک پیشنهاد رسیده باشد) قابل قبول باشد کمیسیون میتواند پیشنهاد دهنده را بعنوان برنده مناقصه اعلام نماید و در غیر اینصورت میتواند اظهار نظر کند که مناقصه تجدید یا حداقل از سه نفر استعلام بهاء شده و نتیجه آن در کمیسیون مطرح گردد.

در صورتیکه حداقل بهای بدست آمده در استعلام بهاء کمتر از حداقل بهای پیشنهاد شده در مناقصه باشد و پیشنهاد دهنده حداقل در مناقصه یا هریک از پیشنهاد دهندگان دیگر حاضر باشند با حداقل بهای بدست آمده از استعلام معامله را انجام دهند کمیسیون میتواند او را بعنوان برنده مناقصه اعلام نماید و اگر حاضر نباشد رأی بانجام معامله با ارائه دهنده کمترین استعلام بدهد و در صورتیکه حداقل بهای بدست آمده در استعلام برابر یا بیشتر از حداقل بهای پیشنهاد شده در مناقصه باشد و یا کسی حاضر به تکمیل و اعاده استعلام بهاء نبوده و یا داوطلبان جهت تکمیل و اعاده استعلام از سه نفر کمتر باشند کمیسیون می تواند پیشنهاد دهنده حداقل در مناقصه و یا تنها شرکت کننده در مناقصه را بعنوان برنده مناقصه اعلام نموده و یا رأی به تجدید مناقصه دهد.

تبصره ۱- در زمینه خرید و ساخت تجهیزات چنانچه کمترین بهای پیشنهاد شده از نظر مشخصات فنی بالاترین امتیاز را کسب نماید کمیسیون می تواند پیشنهاد دهنده مذکور را به عنوان برنده مناقصه اعلام نماید و لکن چنانچه پیشنهادی که بر اساس گزارش توجیهی واحد ذیربط از نظر مشخصات فنی بالاترین امتیاز را دارا باشد و لکن حائز حداقل قیمت مورد ارائه از سوی شرکت کنندگان نبوده ولی قیمت پیشنهاد مزبور بنظر کمیسیون عادلانه باشد کمیسیون می تواند پیشنهاد اخیر را بعنوان برنده مناقصه اعلام نماید.

تبصره ۲- کمیسیون مناقصه مکلف است از روز قرائت پیشنهادها حداکثر ظرف مدت ده روز نظر خود را به واحد ذیربط اعلام نماید.

تبصره ۳- واحد برگزار کننده مناقصه می باید قبل از روز افتتاح پیشنهادها، شاخص قیمت های مربوط به مورد مناقصه را به وسایل مقتضی و مطمئن بطور محرمانه تهیه و در روز افتتاح در پاکت دربسته و مهرور در اختیار کمیسیون مناقصه قرار دهد تا پس از قرائت پیشنهادهای واصله مورد استفاده و اخذ تصمیم کمیسیون مناقصه قرار گیرد.

ماده ۲۱- در مواردیکه موضوع مناقصه چند نوع کالا یا خدمات باشد، هر گاه در شرایط مناقصه اختیار تفکیک مورد معامله برای سازمان پیش بینی نشده باشد کمیسیون میتواند شخصی را که بهای پیشنهادی او در مجموع کمتر است برنده مناقصه اعلام نماید.

بخش پنجم - اجرای نظر کمیسیون مناقصه

ماده ۲۲ - در صورتیکه کمیسیون مناقصه برنده را اعلام کند، سازمان مرکزی یا بنادر تابعه مکلفند حداکثر ظرف مدت ده روز پس از اخذ تصمیم کمیسیون، نتیجه را به برنده مناقصه ابلاغ و نسبت به انعقاد قرارداد یا انجام معامله با وی اقدام نماید.

ماده ۲۳ - در مواردیکه کمیسیون مناقصه برنده را اعلام نماید سپرده شرکت در مناقصه شخص برنده را اعلام نماید سپرده شرکت در مناقصه شخص برنده و شخصی که پیشنهاد او در مرتبه دوم قرار دارد نگهداری و سپرده شرکت در مناقصه بقیه پیشنهاد دهندگان مسترد خواهد شد.

ماده ۲۴ - چنانچه برنده مناقصه پس از ابلاغ کتبی نتیجه مناقصه (در صورت عدم وجود عامل بازدارنده خارج از اختیار شخص به تشخیص سازمان)، نسبت به سپردن تضمین اجرای قرارداد حداکثر ظرف ده روز نسبت به برندگان داخلی و بیست روز نسبت به برندگان مقیم خارج از کشور اقدام نکند یا حاضر بانعقاد قرارداد نشود سپرده شرکت در مناقصه او به نفع سازمان ضبط و به نفر دوم مراجعه خواهد شد و چنانچه نفر دوم هم از تاریخ ابلاغ نتیجه مناقصه ظرف مدت مذکور در فوق نسبت به سپردن تضمین اجرای قرارداد اقدام نکند و یا برای انجام معامله حاضر نشود، سپرده او نیز ضبط می شود و در اینصورت به تشخیص سازمان مناقصه تجدید شده و یا موضوع به کمیسیون ترک مناقصه احاله خواهد شد.

تبصره: به شخصی که بهای پیشنهادی او در مرتبه دوم قرار دارد بشرطی رجوع خواهد شد که تفاوت بهای پیشنهادی او با برنده مناقصه از مبلغ سپرده شرکت در مناقصه بیشتر نباشد و در غیر اینصورت رجوع به او ممنوع است.

بخش ششم - کمیسیون ترک مناقصه یا مزایده

ماده ۲۵ - در مواردیکه انجام مناقصه یا مزایده بر اساس گزارش توجیهی واحد ذیربط و یا انعکاس نظر کمیسیون مناقصه (مزایده) و به تشخیص هیئتی مرکب از مقامات زیر میسر نبوده و یا به مصلحت سازمان نباشد معامله را میتوان به طریق دیگری انجام داد که در اینصورت هیئت مزبور با رعایت صرفه و صلاح سازمان ترتیب انجام معامله را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد برای یکنوع کالا یا خدمات تعیین و اعلام می کند:

الف: مدیر عامل سازمان یا مقامات مجاز از طرف ایشان

ب: مدیر کل امور مالی یا نماینده ایشان

ج: یکنفر به انتخاب شورایعالی سازمان

ماده ۲۶ - جلسات هیئت موضوع ماده ۲۵ در هر مورد بنا به دعوت مدیر عامل یا نماینده ایشان تشکیل شده و با حضور تمام اعضاء رسمیت خواهد داشت. کلیه اعضاء مکلف به حضور در جلسات هیئت و ابراز نظر خود نسبت به گزارش توجیهی مربوط در مورد ترک مناقصه یا مزایده و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر میباشند و لکن تصمیمات هیئت برای اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

تبصره ۵: سقف انجام معاملات از طریق ترک تشریفات مناقصه یا مزایده بشرح زیر تعیین میگردد.

الف: چنانچه میزان معامله تا پانصد میلیون ریال باشد بنا به پیشنهاد توجیهی واحد زیربط و تصویب کمیسیون ترک مناقصه یا مزایده.

ب: چنانچه میزان معامله از پانصد میلیون ریال بیشتر و از دو میلیارد ریال کمتر باشد، بنا به پیشنهاد توجیهی واحد زیربط، تأیید کمیسیون ترک مناقصه یا مزایده و تصویب هیئت عامل سازمان.

ج: چنانچه میزان معامله از دو میلیارد ریال بیشتر و از سه میلیارد ریال کمتر باشد بنا به پیشنهاد توجیهی واحد زیربط، تأیید کمیسیون ترک مناقصه یا مزایده و هیئت عامل و تصویب وزیر راه و ترابری (رئیس شورایعالی سازمان)

د: چنانچه میزان معامله از سه میلیارد ریال بیشتر باشد بنا به پیشنهاد توجیهی واحد زیربط، تأیید کمیسیون ترک مناقصه یا مزایده و هیئت عامل و تصویب نهایی شورایعالی سازمان.

فصل چهارم - انعقاد قرارداد

ماده ۲۷ - انعقاد قرارداد در خصوص کلیه معاملاتی که تحویل مورد معامله در مهلت مقرر در ماده ۲۴ این آئین نامه میسر نباشد الزامی است.

ماده ۲۸ - در تنظیم و انعقاد قراردادهای سازمان، علاوه بر موارد مطروحه در آگهی مناقصه باید حسب ضرورت نکات زیر قید و مورد توجه قرار گیرد:

۱. درج نوع و تعداد مورد معامله و مشخصات کامل آنها.
۲. مدت انجام تعهد و محل و شرایط تحویل یا انجام مورد معامله.
۳. ترتیب عمل و میزان خسارت در مواردیکه برنده مناقصه در انجام تعهدات جزاً یا کلاً تأخیر نماید.

۴. اقرار برنده مناقصه به اینکه از مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله و مقتضیات محل تحویل کالا یا انجام خدمات اطلاع کامل دارد.
۵. اختیار سازمان نسبت به افزایش یا کاهش مورد معامله در مدت قرارداد تا میزان ۲۵٪ مبلغ مندرج در قرارداد.
۶. میزان تضمین حسن انجام کار و نحوه وصول اقساط آن در مورد امور ساختمانی و باربری و ترتیب استرداد آن بر اساس شرایط مناقصه.
۷. نام و مشخصات کامل طرفین معامله و نشانی آنها.
۸. الزام تحویل کالا بر طبق نمونه ممهور در صورتیکه تهیه نمونه لازم باشد. در اینصورت باید نمونه کالا با مهر طرفین معامله ممهور و نزد سازمان نگاهداری شود.
۹. بهای مورد معامله، ترتیب و شرایط پرداخت آن (در مواردیکه انجام کار بر اساس واحد بها باشد بهای مورد معامله بصورت تقریبی و برآوردی در قرارداد قید میشود ولی پرداخت بهای کارهای انجام شده دقیقاً بر اساس واحد بهاء محاسبه و تأدیه خواهد شد).
۱۰. مشخص نمودن زمان تحویل موقت و مدت فاصله زمانی بین تحویل موقت و تحویل قطعی کار در قراردادهای مربوط به ابنیه، تاسیسات، تجهیزات و نظایر آنها بر اساس شرایط مناقصه.
۱۱. مبلغ پیش پرداخت و ترتیب واریز و تسویه آن در مواردیکه در شرایط مناقصه ذکر شده باشد.
۱۲. اقرار به عدم شمول ممنوعیت قانون راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلس و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب دیماه ۱۳۳۷.
۱۳. ذکر این مطلب که قرارداد مجاز نخواهد بود بدون جلب رضایت کتبی سازمان، موضوع قرارداد را کلاً یا جزاً به شخص یا اشخاص ثالث واگذار نماید.
۱۴. سایر تعهدات مندرج در شرایط آگهی مناقصه که مورد توافق طرفین معامله قرار گیرد، مشروط بر آنکه متضمن امتیازاتی علاوه بر آنچه که در شرایط مناقصه ذکر شده برای طرف معامله نباشد.
۱۵. درج اینکه اختلاف ناشی از اجرای مفاد قرارداد از طریق مراجع مرضی الطرفین یا ذیصلاح پیگیری گردد.

ماده ۲۹ - در مورد معاملات عمده ملاک عمل قرارداد نمونه مصوب هیئت عامل با رعایت مفاد این آئین نامه بوده و در صورت عدم وجود قرارداد نمونه، مفاد و شرایط هر قرارداد میباید قبل از انعقاد مورد تصویب هیئت عامل قرار گیرد.

فصل پنجم - ترتیب تحویل کالا یا خدمات

ماده ۳۰ - تحویل کالا یا خدمات مورد معامله سازمان با رعایت موارد زیر انجام می شود:

الف) در مورد معاملات جزئی بوسیله و مسئولیت انبار دار یا تحویل گیرنده کالا یا خدمات حسب مورد گواهی و تطبیق مشخصات، کیفیت و مقدار کالا یا خدمات بعهده انباردار یا گیرنده کالا یا خدمات می باشد.

ب) در مورد معاملات متوسط اگر مورد معامله کالا باشد بوسیله و مسئولیت انبار دار و نماینده قسمت تقاضا کننده و چنانچه مورد معامله انجام خدمات باشد بوسیله و مسئولیت تحویل گیرنده خدمات و تأیید نماینده واحد تقاضا کننده با تنظیم صورت مجلس انجام خواهد شد.

ج) در مورد معاملات عمده با گواهی و مسئولیت کمیسیون تحویل که مرکب از افراد زیر می باشد:

۱. نماینده واحد تحویل گیرنده (کارشناس ذیصلاح) جهت تایید و مطابقت کالای خریداری شده یا خدمات انجام شده با مشخصات اولیه مورد نظر واحد متقاضی.

۲. مدیر کل امور مالی یا نماینده ایشان.

۳. نماینده مدیر عامل در مرکز و نماینده مدیر کل یا رئیس بندر.

تبصره ۱: در معاملات عمده برای تحویل هر فقره کالای خریداری شده یا خدمات انجام شده (یک نوبت تحویل) میباید صورت جلسه ای که طی آن بطور صریح قید شود کالای مورد معامله ای خدمات انجام شده طبق نمونه یا مشخصات مندرج در قرارداد و یا سفارش میباشد تهیه شده و ذیل آنرا تمام اعضای کمیسیون تحویل امضاء نمایند.

تبصره ۲: کمیسیون تحویل در صورت لزوم میتواند برای تطبیق مشخصات کالای خریداری شده با نمونه یا مشخصات فنی مندرج در سفارش و یا قرارداد بر اساس نظر کارشناس ذیصلاح سازمان یا مهندس مشاور یا یک موسسه بازرسی فنی بنماینده از طرف سازمان اقدام نماید.

تبصره ۳: تحویل قطعات یدکی مصرفی و خدماتی که در رابطه با تعمیر ماشین آلات و تجهیزات که در تعمیرگاههای خارج از سازمان یا بندر انجام پذیرد به گواهی و مسئولیت مأمور اعزامی و نماینده واحد متقاضی صورت خواهد گرفت.

ماده ۳۱ - شرایط قرارداد اجاره و میزان اجاره بهای ماشین آلات و وسایط نقلیه، تجهیزات، ابنیه، تأسیسات، اماکن بندری و امثالهم که از طرف سازمان یا واحدهای تابعه برای مدت معین در اختیار اشخاص حقیقی و یا

حقوقی گذارده میشود ضمن رعایت صرفه و صلاح و طبق نظر کارشناس خبره سازمان تعیین و پس از تأیید مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان به مورد اجرا گذارده می شود.

ماده ۳۲- در مواردیکه بین مسئولین تحویل کالا یا خدمات مذکور در ماده ۳۰ از لحاظ مشخصات و یا سایر مسایل مربوط به خدمات یا کالائیکه باید تحویل گردد اختلاف نظر پیش آید هر یک از مسئولین مذکور نظر خود را در زیر صورتمجلس قید و امضاء خواهند نمود و در این صورت تحویل مورد معامله به ترتیبی که مدیر عامل یا مقام مجاز از طرف ایشان مشخص می نماید انجام خواهد شد.

فصل ششم - مزایده

ماده ۳۳- اموال منقول مشروحه ذیل به پیشنهاد واحد ذیربط و تصویب هیئت عامل قابل فروش خواهد بود:

الف: اموال اسقاطی

ب: اموال مازاد بر نیاز

ج: اموالی که تداوم نگهداری آنها بصرفه و صلاح سازمان نباشد.

تبصره ۵: تشخیص موارد فوق می بایست توسط کمیته مربوط و بر اساس ضوابطی صورت پذیرد که ترکیب کمیته مذکور و ضوابط مورد اشاره از طرف هیئت عامل سازمان تعیین، تصویب و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳۴- در مورد معاملات جزئی، فروش به حداکثر قیمت ممکن به تشخیص و مسئولیت کامل مأمور فروش انجام می شود و در این رابطه مأمور فروش مکلف است به داوطلبان خرید مراجعه و پس از تحقیق کامل از بهاء ضمن رعایت صرفه و صلاح سازمان معامله را انجام داده و پیشنهاد خریدار را که متضمن مشخصات اموال مورد فروش و مبلغ آن باشد با قید این عبارت که معامله با بیشترین بهای ممکن و صرفه و صلاح سازمان انجام شده و ذکر نام خود امضاء نماید.

ماده ۳۵- در معاملات متوسط، فروش با تأیید مدیر عامل یا مقامات مجاز از طرف ایشان از طریق حراج انجام می شود. بدین ترتیب که ابتدا بهای اموال مورد معامله توسط کارشناس منتخب سازمان ارزیابی شده و سپس از طریق آگهی (بهر نحو که اقتضا نموده و بصلاح باشد) نوع، مشخصات و مقدار اموال مورد معامله و قیمت پایه آن، روز، ساعت و محل حراج به اطلاع داوطلبان خواهد رسید. در آگهی حراج همچنین باید قید گردد که موضوع مورد معامله به خریداری که بالاترین قیمت را پیشنهاد نماید فروخته شده و در مقابل فروش موضوع حراج، وجه آن دریافت شده و پرداخت هر گونه مالیات و عوارض بعهده خریدار (برنده) خواهد بود.

ماده ۳۶ - در معاملات عمده، فروش از طریق انتشار آگهی مزایده عمومی یا ارسال دعوتنامه مزایده محدود بعمل می آید. در آگهی مزایده عمومی و یا دعوتنامه مزایده محدوده شرایطی که در این آئیننامه برای آگهی مناقصه و مقرراتی که در مورد تشکیل کمیسیون، تعیین برنده، انعقاد قرارداد و تحویل مورد قرارداد مقرر گردیده در صورتیکه با عمل مزایده منطبق باشد می بایستی بمرور اجرا گذارده شود.

ماده ۳۷ - در صورتیکه بالاترین بهای مورد ارائه در مزایده از برآورد بعمل آمده توسط کارشناس منتخب مدیر عامل کمتر باشد سازمان می تواند ضمن تجدید نظر در نحوه ارزیابی، مزایده را تکرار نموده و چنانچه باز هم این امر حادث گردد موضوع را جهت اخذ تصمیم به کمیسیون موضوع ماده ۲۵ این آئیننامه احاله نماید.

ماده ۳۸ - فروش و واگذاری اموال غیر منقول بنا به پیشنهاد هیئت عامل و تصویب شورای عالی سازمان با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری یا کارشناس خبره منتخب مدیر عامل سازمان در رشته مربوط انجام خواهد شد.

ماده ۳۹ - این آیین نامه در اجرای ماده ۲۸ آیین نامه معاملات سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب ۴۹/۳/۲۴ شورای عالی و به استناد گزارش شماره ۲/۴۱۳۱۰ مورخ ۷۶/۶/۲۶ در تاریخ مورد تصویب شورای عالی سازمان قرار گرفت و مفاد آن مشتمل بر ماده ۳۹ و ۱۸ تبصره از تاریخ ۸۷/۱/۱ لازم الاجرا می باشد و اعمال تغییرات بعدی در مفاد آن موکول به پیشنهاد هیئت عامل و تصویب شورای عالی سازمان خواهد بود.